Anul al 58-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL | In România 3 lei. In străinătate 6 lei.
Taxe poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 233 Vineri 29 August 1941
14 Pagini

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ŢARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

LA PORŢILE RĂSĂRITULUI

Dacă poziţia şi misiunea României aci, la porţile Orientului, capătă contururi tot mai lămurite, în aceeaşi măsură sporesc sarcinile şi răspunderile noastre. Veacuri de-arândul am fost în colţul acesta de univers, sentinela Europei, prag despărţitor între două lumi, reprezentând civilizaţii şi spiritualităţi deosebite, adesea antagonice.

Recunoscut sau nerecunoscut, ne-am îndeplinit rolul de bastion în calea ameninţărilor şi impulsiunilor expansioniste ale Răsăritului haotic şi clocotitor, fără răsplată, fără sprijin loial şi înţelegător, plătind prea adesea cu jertfe mari de sânge şi cu răpiri teritoriale îndeplinirea implacabilei noastre misiuni.

Se ste acum ce soartă rezerva de data aceasta întregei omeniri deslănţuirea puhoiului răsăritean asupra Europei, în numele celei mai satanice credinţe şi sub armurile celei mai devastatoare uri. Cruciada de zăticnire a acestei deslănţuiri apocaliptice, pornită de marele popor german şi la care s'au alăturat toate popoarele ameninţate — şi, mai vârtos decât toate, poporul român — a venit la timp, ca să salveze Europa şi întreaga omenire de cea mai cumplită catastrofă înregistrată de cronici.

Odată lichidat, însă, pericolul din răsărit, greul sarcinii noastre şi a aliaţilor noştri abia din acel moment începe. O întreagă operă de redomesticire a omului întors dela primitivismul instinctelor de stepă trebue pornită, odată cu instaurarea nouei ordine morale şi de drept, odată cu schimbarea aşezărilor statale şi instituţionale în regiunile devastate de comunism, de ateism şi de omniprezenţa G. P. U.-ului.

Trebue reabilitat individul şi prerogativele lui etice şi omeneşti; trebue reabilitată forţa şi iniţiativa individuală, spre a le pune în locul robotului sovietic, simplă piesă mecanică de schimb în uzina aberaţiei colectiviste, imaginată aproape acum o sută de ani de evreul Karl Marx şi pe care s'au înverşunat s'o traducă în tragică realitate triumviratul Lenin-Trotzki-Stalin.

A desrobi omul din cătuşele acestei orbiri, a-l desface de păinjinişul forţelor în care s'a ştiut prins, a-i reeduca voinţa şi conştiinţa de om liber, înseamnă a înlătura toată primejdia recidivării răului.

Cu prilejul unei călătorii de informare, întreprinsă de curând în fosta Republică moldovenească, d. ministru Aurel Pană a putut pipăi la faţa locului roadele sistemului sovietic. Toate gospodăriile ţărăneşti distruse. Străbaţi sat de sat, fără să vezi un pui de pasăre în bătătura omului, necum vită sau câine. Plugarul nu mai era stăpân pe ogorul şi pe fructul muncii lui: doctrina colectivistă îl transformase în simplu salahor la uzina agricolă a colectivităţii: colchoz ori sovchoz sau, pur şi simplu a Statului.

Dar nici ca salahor, drepturile lui nu erau respectate. Mizerabila sumă ce se cuvenea ţăranilor pentru muncile şi recoltele anului trecut, nu au fost plătite nici până acum.

Dar nici gospodăria colectivă n'are o stare mai bună: inventarul ei în maşini a fost găsit înfundat prin şanţuri, ruginit, stricat, fiare vechi.

Aci, deci totul trebue refăcut pe de-a'ntregul: şi omul şi gospodăria individuală.

De aci trebue să pornească misiunea noastră, misiune constructivă, pedagogică, creştinească şi omenească.

Ţinând într'o mână flinta şi într'alta făclia luminii şi a renaşterii sufleteşti — aşa îşi deschide astăzi România drumul misiunii sale la porţile Răsăritului chemat la o viaţă nouă.

OPERAŢIILE DE PE FRONTUL ORIENTAL

Situaţia pe Niprul mijlociu şi inferior. — Bătălia dela Velikie Luki s'a sfârşit prin nimicirea armatei sovietice

de R. SEIŞANU

La aripa de sud a frontului oriental, toate atacurile angajate în ultimele zile de germani, împotriva capetelor de pod rămase în stăpânirea trupelor sovietice pe malul occidental al Niprului, la nord şi sud de cataracte, au fost încununate de succese.

După cucerirea ultimului cap de pod şi a oraşului Dniepropetrowsk, (fost Ekaterinoslav) de către formaţiunile blindate germane de sub comanda generalului von Kleist, în ziua de 25 August şi a înfrângerii suferită de un grup de divizii sovietice în apropiere de vărsarea Niprului în Marea Neagră, întreaga zonă de vest a Niprului mijlociu şi inferior a fost curăţată de trupele roşii ale mareşalului Budieny.

Oraşul Dniepropetrowsk, cu peste 250.000 de locuitori este unul din centrele urbane şi industriale principale ale Ucrainei, dar importanţa sa a crescut în urma construirii barajuiui dela cataractele Niprului ce-i poartă numele — acolo unde a fost în secolul al XVI-lea capitala republicei libere a cazacilor zaporojeni — şi în apropierea căruia este cea mai mare uzină hidro-electrică din U. R. S. S.

Această uzină gigantică furnizează energie electrică întregei regiuni miniere şi industriale din Ucraina centrală şi din basinul învecinat al Donetului. Operaţiunile militare în curs au distrus unitatea economică a acestei însemnate regiuni miniere şi industriale, deoarece partea sa dela vestul Niprului este în stăpânirea armatelor germane şi aliate, iar partea sa dela est cu basinul Donetului, a intrat în zona de operaţiuni.

În regiunea dela vest, dintre Krivoi-Rog şi Niprul mijlociu sunt faimoasele zăcăminte de minereu de fer ce conţin 55—65 la sută fer; minele de manganez dela Nicopol; uzinele de aluminiu de pe Nipru, unde se lucrează şi minereurile aduse din Urali şi din împrejurimile Petersburgului, precum şi marea uzină hidro-electrică dela Dniepropetrowsk, iar în regiunea dela est, dintre Niprul mijlociu şi râul Donet, afluentul Donului, cunoscută sub numele de „basinul industrial al Donetului", sunt însemnate gismente de cărbuni de cea mai bună calitate şi numeroase uzine metalurgice şi fabrici.

Interdependenţa celor două regiuni este firească din cauza apropierei zăcămintelor de minereu de fer şi cărbuni de sursa energiei electrice dela Dniepropetrowsk, care a favorizat dezvoltarea industriei grele în strânsă legătură cu cea de război.

Deaceea zona Niprului mijlociu şi inferior fiind centrul cel mai important al industriei metalurgice sovietice, pierderea sa este o grea lovitură pentru U. R. S. S. Ea va

(Continuare în pag. 2-a)

Regiunea Niprului mijlociu şi inferior cu zona minieră şi industrială dintre Krivoi-Rog şi Donet (haşurată).

M. S. REGELE MIHAI PE FRONT

Suveranul primeşte raportul la sosirea pe aeroportul unei escadrile de recunoaştere de pe front. (P. P.)

IRANUL, ŢARĂ CU TRECUT STRĂLUCIT

de N. BATZARIA

Dacă Iranul ar fi făcut parte din continentul european, ar fi fost, ca suprafaţă, al doilea stat după Rusia. N'are doar mai puţin de un milion 644 de mii de kilometri pătraţi. Ce-i drept, pe această întindere aşa de mare nu trăesc mai mult de 15 milioane locuitori, ceeace vine mai puţin de 10 locuitori pe kilometru pătrat.

E drept, de asemenea, că abia 10% din pământul Iranului este apt pentru agricultură — şi adevărul este că se face o agricultură foarte bună. Restul solului e compus din stepe în proporţie de 80% şi de pustiu în proporţie de 10%.

Iranienii însă — să nu uităm că, în ce priveşte origina lor etnică, sunt indo-europeni, adică arieni — sunt un popor harnic, muncitor şi cu însuşiri artistice foarte desvoltate. Ca o dovadă convingătoare pot servi minunatele şi neîntrecutele covoare persane.

In acelaş timp, sunt, poate poporul de pe pământ cel mai mândru de trecutul său şi cel mai îndrăgostit de creaţiunea literară a trecutului. Iar timpurile vechi, sub împăraţi ca Darius, Cyrus, Xerxe, etc., nu întinseseră ei graniţele imperiului lor peste mări şi continente? Mai târziu, în Evul Mediu, n'au câştigat ei atâtea victorii asupra împăraţilor bizantini?

E adevărat, mai târziu, sunt cuceriţi de arabi şi convertiţi la islamism. Făcând o scurtă digresiune, pomenim că în ochii celorlalţi mahomedani, ei sunt schismatici. Nu se ţin de tradiţie (suna) şi nu recunosc ca legitimi pe cei trei califi, care au domnit după moartea lui Mahomet şi până la urcarea pe tronul califatului a lui Ali, ginerele proorocului şi tatăl lui Hasan şi Husein, cei mai mari martiri ai persanilor.

Inchizând această digresiune, relevăm că mândria şi cultul pentru trecut i-a făcut să dea prezentului puţină atenţie şi să cadă, în ce priveşte puterea şi strălucirea acestui trecut, în aprecieri exagerate, împinse dincolo de orice limite. Am pomenit într'un alt articol ,că, până mai acum câteva decenii, turcii calificau Iranul ca „ţara de măreţie a vorbelor goale". Se îmbătau oamenii cu titluri pompoase şi care sună aşa de frumos în minunata limbă persană, o limbă făcută par'că pentru poezie. Este, de altfel, limba în care, încă din veacul al 10-lea Firdusi a scris nemuritoarea sa epopee „Şahname", care cuprinde 60 de mii de versuri duble, deci de şapte ori mai mare decât „Iliada" lui Homer.

Este mai departe, limba în care a scris Omar Kajam, Saadi, limba în care Hafiz, socotit de Goethe drept cel mai mare poet liric din toate timpurile şi la toate popoarele, a cântat în scurtele şi adevăratele sale perle poetice vinul, femeia şi plăcerile vieţii.

Au trecut destule veacuri dela moartea acestor poeţi, a căror influenţă a fost covârşitoare nu numai asupra poeţilor persani, care au trăit după dânşii, ci şi asupra tuturor poeţilor arabi şi turci, care au căutat să-i imite, deseori foarte sensibil şi cu un succes discutabil.

Au trecut veacuri, dar prin creaţiunile lor, ei trăesc şi astăzi, find tot aşa de populari, poate chiar mai populari decum erau în viaţă. Nu e persan ştiutor de carte, care să nu citească pe marii poeţi din trecut şi să nu înveţe pe dinafară poeziile lor. Şi ce mândri se simt de faptul că, ei au fost profesorii de literatură ai arabilor şi că, până mai acum o jumătate de veac, toată poezia turcească, adică fondul poeziei şi inspiraţia poeţilor erau de origină persană.

Influenţa marilor poeţi persani s'a răspândit mai departe şi în Europa, iar unul care datoreşte mult acestor poeţi, este Goethe însuşi. Intre altele, poema sa „West-östlicher Divan" confirmă acest adevăr.

(Continuare în pag. 2-a)

PE TEREN

Consiliul de miniştri întrunit Marţi, a luat din nou în discuţie importantele probleme referitoare la refacerea Basarabiei şi Bucovinei şi cele privitoare la prevenirea şi combaterea epidemiilor.

S'a propus creiarea unei comisii care să elaboreze un plan de sistematizare al lucrărilor de reconstrucţie şi în primul rând refacerea localurilor necesare autorităţilor publice, iar în ce priveşte combaterea epidemiilor — cari în cursul războiului devin ameninţătoare — s'a hotărât „să se acorde fondurile necesare, pentru ca cele mai bune măsuri pe cari le indică ştiinţa să fie luate de îndată".

In toate marile probleme cari privesc bunul mers al orânduirilor publice, un lucru de căpetenie este concursul activ, imediat al tuturor organelor funcţionăreşti, în aducerea la îndeplinire a hotărârilor luate de autorităţile centrale.

Pretutindeni trebue să se statornicească o atmosferă de muncă, de conştiinciozitate şi de cinste desăvârşită, inspirată de jertfele celor cari pe câmpul de luptă apără căminul, avutul, liniştea şi viaţa tuturor.

In biurouri şi mai ales pe teren, fiecare salariat al statului trebue să înţeleagă că trebue să-şi facă datoria de mobilizat pe loc, cu aceiaş punctualitate şi cu aceiaşi grije a intereselor generale cum şi-o fac cei depe front.

Amânările nejustificate, neglijenţele ori nepăsarea, nu vor fi scuzate cu nici un chip, când e vorba de lucrări şi de măsuri ce privesc întreaga colectivitate.

Hotărârile Centrului trebuesc aduse la îndeplinire şi transformate în realităţi, gândindu-ne toţi la exemplul plin de abnegaţie pe care ni-l dau cei cari nu ezită să-şi sacrifice viaţa pentru viitorul şi continuitatea neamului întreg.

Mari şi numeroase sunt problemele cari îşi aşteaptă soluţionarea; le vom nivela pe toate, dacă fiecare va înţelege rostul muncii individuale în opera de refacere generală, dacă fiecare îşi va face în mod complet datoria lui de funcţionar, de cetăţean, datoria lui de român.

Armata 22 -a sovietică nimicită

40 mii de morţi; 30 mii prizonieri; 400 tancuri capturate

Comunicat special

Berlin, 27 (Rador). — Dela cartierul general al Fuehrerului, înaltul comandament al forţelor armate germane dă următorul comunicat special:

După o luptă de mai multe zile, care s'au desfăşurat între Smolensk şi lacul Ilmen, grosul armatei a 22-a sovietice a fost încercuit şi toate trupele componente au fost nimicite la răsărit de Welikije-Luki.

Oraşul Welikije-Luki a fost ocupat după o luptă înverşunată.

Am luat peste 30.000 de prizonieri şi am capturat 400 de tunuri.

Inamicul a suferit pierderi foarte sângeroase. Numărul morţilor este evaluat la 40.000.

Trupele germane continuă înaintarea

Agresiunea impotriva Iranului. — Nota Japoniei la Moscova şi Washington

Prin telefon dela corespondentul nostru particular din Berlin

Berlin, 27. — Ocuparea oraşului Dniepropetrovsk a produs adâncă impresie la Berlin. Se subliniază aci marea însemnătate a acestui centru industrial, care furniza curent electric industriei grele ucrainiene şi dispunea el însuşi de însemnate instalaţii industriale.

Cu ocuparea Dniepropetrovskului toate capurile de pod situate la vest de Nipru se află în mâinile germanilor, numai Kievul rămânând în stăpânirea sovieticilor.

In secotrul Odesei, luptele continuă cu succes.

Distrugerea armatei a 22-a sovietică la Wolkije — Luki înseamnă sdrobirea unui alt centru de rezistenţă bolşevic.

Luptele dela Reval şi din sectorul Viborg sunt foarte crâncene, totuşi trupele germane şi finlandeze continuă înaintarea.

Distrugerea armatei a 22-a sovietice confirmă din nou tactica germană, care nu constă în alungarea inamicului ci în sdrobirea acestuia.

Flota germană din Marea Baltică a desfăşurat o intensă activitate în ultimul timp.

Atacul concentric împotriva Petersburgului înseamnă încercuirea întregei flote comerciale şi sovietice din Marea Baltică şi că soarta acesteia e pecetluită.

❖

Cercurile berlineze continuă să se ocupe de evenimentele din Iran. Se relevă aci hotărîrea de a rezista a poporului iranian fără să se facă însă vreun pronostic asupra şanselor acestuia.

Nu se pomeneşte nimic la Berlin nici despre presupusele întrevederi ale Şahului Persiei cu miniştrii Angliei şi Rusiei Sovietice. Se mai scoate în relief indignarea produsă în Turcia, Japonia şi chiar în Egipt de agresiunea contra Iranului.

La Berlin, se crede în genere că principalele obiective ale englezilor şi bolşevicilor sunt ocuparea regiunilor petrolifere din Iran, precum şi stabilirea unei legături între posesiunile britanice din Orientul apropiat şi Uniunea Sovietică. Nu se poate prevede însă nimic asupra modului în care englezii ar plănui formarea unui nou front în Caucaz.

Reacţiunea Americii faţă de evenimentele din Iran este aceea prevăzută. Statele Unite vor tolera în mod tacit acţiunea anglo-sovietică, dacă nu o vor sprijini chiar pe cale diplomatică.

Reese aci în mod neîndoelnic că totul a fost de mult pregătit şi că fiecare din parteneri a avut rolul său bine definit în această pregătire. Presa germană învinueşte în special pe d. Roosevelt de complicitate în această afacere, căci dacă n'ar fi fost aşa, ar fi trebuit să reacţioneze cu totul altfel faţă de agresiunea împotriva unei ţări neutre.

❖

Nota adresată de Japonia la Moscova şi Washington în legătură cu aprovizionarea Rusiei Sovietice cu benzină prin Vladivostok a produs senzaţie la Berlin.

Presa japoneză subliniază faptul că Japonia nu va putea trece sub tăcere aceste furnituri cari trec printr'o regiune atât de apropiată de teritoriul ei.

E considerat aci ca interesant mai ales faptul că această notă a fost transmisă tocmai în momentul în care d. Churchill a vorbit de posibilitatea unei înţelegeri între Japonia şi Statele Unite. Cercurile autorizate din Tokio resping această afirmaţie a d-lui Churchill.

E afară de orice îndoială că situaţia politică din Extremul Orient s'a încordat mult în urma discursului d-lui Churchill.

Atentat impotriva mai multor oameni politici francezi

D-nii Laval şi Marcel Deat răniţi

Versailles, 27 (Rador). — **Corespondentul agenţiei „Havas O. F. I." transmite: D-nii Pierre Laval şi Marcel Deat au fost uşor răniţi în urma unui atentat săvârşit în cursul ceremoniei plecării voluntarilor anticomunişti.**

Versailles, 27 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Havas O. F. I." transmite:

La terminarea ceremoniei dela Versailles, consacrată voluntarilor ce vor lupta contra bolşevicilor, a fost săvârşit un atentat contra personalităţilor, care asistaseră la ceremonie.

In momentul când mai multe persoane oficiale, printre care se aflau şi d-nii de Brinon, Laval, Deat şi Chevalier, prefect al departamentului Seine-et-Oise, îşi luau rămas bun, un individ, care a fost arestat, a tras mai multe focuri de revolver.

D-nii Laval şi Deat au fost atinşi de mai multe gloanţe.

Ambii au fost transportaţi la spitalul civil din Versailles.

După ultimile ştiri, starea lor ar fi mai puţin gravă decât se crezuse la început.

„AM FĂGĂDUIT ŢĂRII O VIAŢĂ NOUĂ", — A SPUS MAREŞALUL ANTONESCU ŢARA INCEPE O VIAŢĂ NOUĂ INCREDINŢEAZĂ PRISOSUL TĂU ŢĂRII, SUBSCRIIND LA IMPRUMUTUL REINTREGIRII

mareşal Antonescu continuă inspecţiile pe frontul transnistrian (P. P.)

Sat iranian cu un aspect foarte curios. Sus se văd casele de locuit, iar jos grajdurile de vite.